

Yleisradio Oy

Lausunto

12.11.2020

Asia: VN/19971/2020

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminta-asetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleisradio Oy

Lausunto

12.11.2020

Asia: VN/19971/2020

Ylen lausunto valtioneuvoston asetuksesta televisio- ja radiotoimintaa koskevan asetuksen muuttamiseksi

Yle esittää lausuntonaan ehdotuksesta televisio- ja radiotoiminta-asetuksen muuttamiseksi seuraavaa.

Yle esittää suorien lähetysten täyden tekstitysvelvoitteen voimaantulolle vuoden pituista siirtymäaikaa siten, että täysimääräinen tekstitysvelvoite astuisi voimaan 1.1.2022. Yle esittää, että 2021 loppuun saakka ohjelmien tekstityspalvelu voidaan toimittaa uusintalähetyksen yhteydessä. Yle on valmistautunut nostamaan suorien ohjelmien tekstitysten määrää asteittain jo vuoden 2021 aikana.

Yle on valmistautunut täyttämään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 211 §:n mukaisen täyden tekstitysvelvoitteen jatkuvasti ja asteittain AVMS-direktiivissä edellytetyllä tavalla. Siirtymä on suunniteltu toteutettavaksi vaiheittaisen prosessin kautta. Myös suoratekstityksiä käyttävien henkilöiden etujärjestöt ovat aiemmissa lausunnoissaan esittäneet siirtymistä suorien lähetysten täyteen tekstitysvelvoitteeseen siirtymäajan puitteissa AVMS-direktiivin mukaisesti vaiheittaisen ja jatkuvan prosessin avulla.

Suoratekstitysvelvoitetta koskevan siirtymäajan säätäminen takaa katsojille hyvälaatuisen ja luotettavan tekstityspalvelun sekä suunnitelmallisen ja hallitun siirtymän suorien lähetysten täyteen tekstitysvelvoitteeseen. Yle pitää siirtymäaikaa välttämättömänä erityisesti seuraavista syistä.

Suorien tv-ohjelmien tekstittämiseen ei ole käytettävissä teknistä työkalua, jonka avulla tekstittäminen olisi mahdollista ilman ihmistyövoimaa. Riittävän laadukkaiden suorien tekstitysten tuottaminen edellyttää toistaiseksi ihmistyövoiman käyttöä.

Suorien televisio-ohjelmien tekstittämisen sujuvasti hallitsevia tekstittäjiä ei ole työmarkkinoilla saatavilla. Kaikki suoran ohjelman tekstittämisen hyvin hallitsevat tekstittäjät ovat jo Ylen palveluksessa. Heidän työpanoksensa ei riitä täysimääräisen suoratekstitysvelvoitteen täyttämiseen 1.1.2021 alkaen. Tekstittäjien määrän mitoituksessa on otettava huomioon myös mahdolliset sairauspoissaolot, lomat ja poikkeustilanteet. Siirtymäaika on tästä syystä välttämätön.

Tekstittäjiä on koulutettava lisää ennen kuin tekstitysvelvoite voidaan täyttää täysimääräisenä. Suoratekstittäjiä ei kouluteta oppilaitoksissa. Suoran tv-lähetysten tekstittämistä voi nykyisellään opiskella ja harjoitella vain käytännön työtilanteessa. Koulutuksesta vastaavat suoratekstityksiä Ylessä tekevät kokeneet tekstittäjät. Tekstittämisen opettaminen vie kokeneiden suoratekstittäjien työaikaa. Tänä aikana heidän työpanoksensa ei ole täysimääräisesti käytettävissä suorien lähetysten tekstitykseen, mikä vähentää uusien tekstittäjien koulutusvaiheessa suorien lähetysten tekstittämiseen käytettävissä olevia henkilöresursseja.

Mikäli suoratekstityksiä ei olisi mahdollista teettää Yleen työsuhhteessa olevilla tekstittäjillä, vaihtoehtona tulisi kysymykseen suoratekstitysten hankkiminen palveluna ulkopuoliselta yritykseltä. Tällainen hankinta tulisi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annetun lain hankintamenettelyn mukaisesti. Kilpailuttamiseen tulee varata useita kuukausia. Aiempien kokemusten perusteella on arvioitavissa, että uuden hankinnan kilpailuttamiseen on varattava käytännössä vähintään yli puoli vuotta. Lisäksi tulee huomioida ulkopuolisen yrityksen henkilökunnan koulutukseen tarvittava aika ja koulutuksen Ylen omilta tekstittäjiltä vaatima aika. Ulkopuolisen yrityksen palveluksessa oleva henkilökunta ei hallitse suoran televisiolähetysten tekstitystä ilman koulutusta ja työnohjausta.

Ylellä on valmius toteuttaa siirtyminen täyteen tekstitysvelvoitteeseen asteittain vuoden 2021 loppuun mennessä suoratekstityksiä käyttävää asiakasryhmää kuunnellen. Ylen ja alan

edunvalvontajärjestöjen kesken on myös käyty myönteisessä hengessä keskusteluja siirtymäajan tarpeellisuudesta. Yle on sitoutunut kehittämään ja parantamaan suorien lähetysten tekstityspalvelua jatkuvasti ja asteittain ehdottamansa siirtymäajan kuluessa. Yle on varautunut jo vuoden 2021 alusta noin 20 prosenttiyksikön suoratekstitysvelvoitteen nostoon. Ylellä on siten edellytykset täyttää suorien lähetysten tekstitysvelvoite 40 prosenttisesti jo vuoden 2021 alkupuolella. Laadukkaan tekstityspalvelun tuottaminen on Ylelle erittäin tärkeää. Asteittainen ja hallittu siirtyminen täyteen tekstitysvelvoitteeseen takaa mahdollisuuden tarjota korkeatasoista, tasalaatuista palvelua myös siirtymäajan kestäessä.

Yleisradio Oy

Ismo Silvo

johtaja, Julkinen palvelu

Okkonen Kirsi-Marja
Yleisradio Oy